

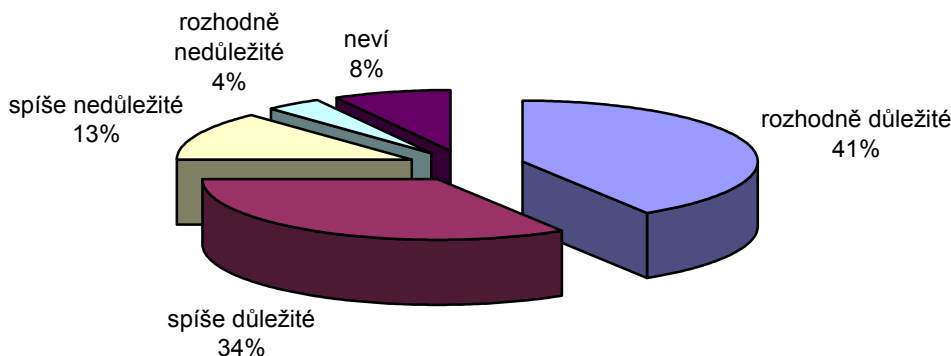
Názory na důležitost účasti lidí v nadcházejících volbách do Poslanecké sněmovny

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2006, v06-05</i>
Otázky:	<i>PV.101, PV.102, PV.103</i>
Termín terénního šetření:	<i>1. – 8. května 2006</i>
Počet respondentů:	<i>1033</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>26. května 2006</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci posledního výzkumu před nadcházejícími volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky jsme všem dotázaným položili otázku, zda je podle jejich názoru důležité či naopak nedůležité, aby lidé přišli hlasovat.¹

Graf 1: Je důležité či nedůležité, aby lidé šli volit?

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, tři čtvrtiny dotázaných soudí, že je důležité, aby lidé přišli odevzdat svůj hlas při červnových volbách do Poslanecké sněmovny, přičemž 41 % to označilo za „rozhodně důležité“ a 34 % za „spíše důležité“. Naopak skepsi vůči významu voličské účasti v šetření vyjádřilo 17 % dotázaných, když 13 % uvedlo, že to je „spíše nedůležité“, a 4 % to prohlásila

¹ Otázka: Je podle Vás důležité nebo nedůležité, aby lidé v červnových volbách do Poslanecké sněmovny šli volit? Rozhodně důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, rozhodně nedůležité?

dokonce za „rozhodně nedůležité. Zbývajících 8 % respondentů v odpovědi na otázku řeklo, že neví.

Je celkem přirozené, že odpovědi na uvedenou otázku se velmi výrazně lišily zejména v závislosti na předpokládané osobní volební účasti respondenta. Za důležitou považují volební účast lidí zejména dotázaní, kteří podle vlastního vyjádření „rozhodně“ půjdou volit. Mezi nimi volební účast za „rozhodně důležitou“ označilo 77 % a dalších 19 % ji ohodnotilo jako „spíše důležitou“. Jiné postoje k volební účasti nebo jejich absence se v této skupině dotázaných vyskytovaly pouze ojediněle. Z těch, kdo „spíše“ půjdou volit, za „rozhodně důležitou“ účast lidí na hlasování označilo 39 % respondentů a dalších 47 % se přiklonilo k variantě „spíše důležité“, ale desetina takových dotázaných na druhou stranu řekla, že volební účast lidí není podstatná. V řadách těch, kdo deklarovali, že volit nepůjdou, pak již mínění, že účast lidí na volbách není důležitá, převažovalo, a to v poměru 44 % ku 39 % mezi dotázanými, kteří „spíše“ nepůjdou volit, a v poměru 56 % ku 27 % mezi respondenty, kteří volit nepůjdou „rozhodně“. U dotázaných bez volebního práva a nerozhodnutých ohledně osobní účasti v nadcházejících volbách převažoval pocit důležitosti ohledně voličské účasti, ale zdaleka nikoli tak výrazně, jako v případě respondentů více či méně rozhodnutých jít volit.

V členění podle základních sociodemografických charakteristik se v postojích k významu volební účasti lidí v nadcházejících červnových volbách do PS objevují některé statisticky významné rozdíly.

Z hlediska věku nejmladší respondenti ve věku 15 až 19 let výrazně častěji uváděli odpověď neví, v případě ostatních věkových kategorií pak přesvědčení o důležitosti toho, aby lidé šli volit, bylo relativně silnější u dotázaných ve věku od 45 let výše, kteří zřetelně častěji uváděli variantu odpovědi „rozhodně důležité“. Naopak skepse k důležitosti volební účasti se v poněkud zvýšeném měřítku vyskytovala v odpovědích respondentů mezi 20 a 44 rokem věku.

Ještě silněji než věk se však do rozložení odpovědí respondentů promítl vliv nejvyššího stupně dosaženého vzdělání. Mezi absolventy vysokých škol jako „rozhodně důležitou“ označilo účast lidí na hlasování 68 % respondentů a dalších 26 % za spíše důležitou, zatímco za spíše nedůležitou ji považuje pouze 6 % z nich. S klesajícím stupněm vzdělání pak intenzita i míra přesvědčenosti o významu volební účasti lidí klesá, přičemž narůstá jak skepse, tak i podíl odpovědí „neví“.

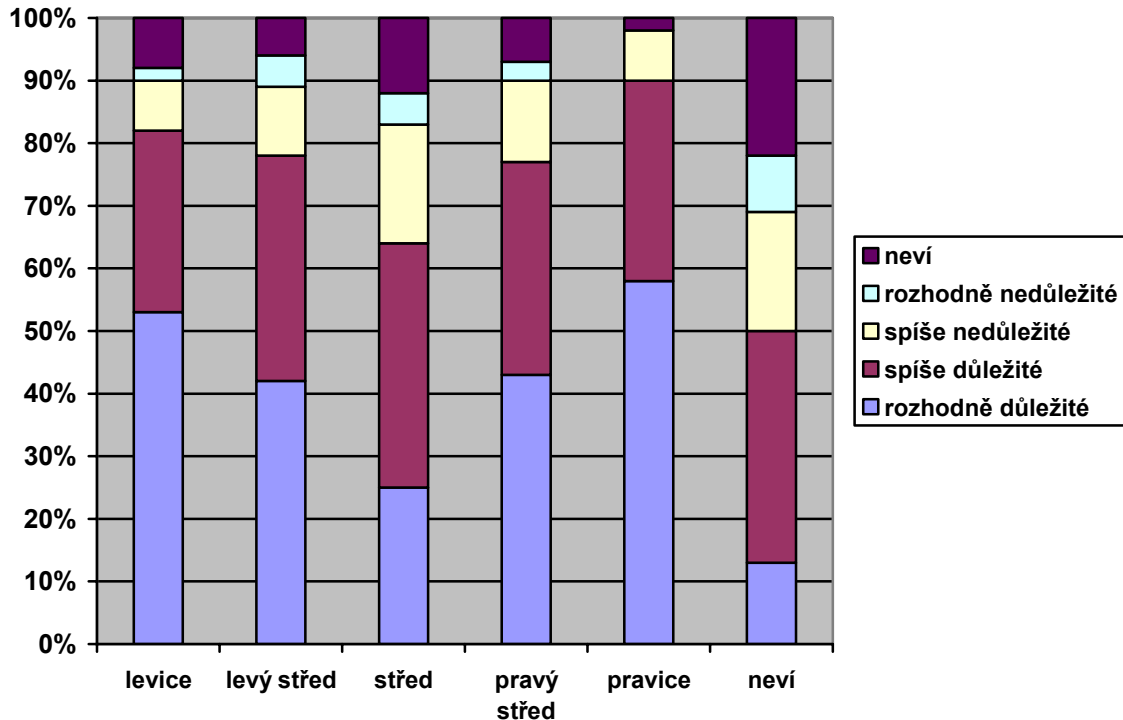
Názor o významnosti volební účasti také zřetelně sílí spolu s rostoucí životní úrovní. Mezi dotázanými, kteří životní úroveň své domácnosti vnímají jako špatnou, je více než čtvrtina (27 %) přesvědčena, že účast lidí na hlasování není důležitá. Z hlediska současného zaměstnání se vyšší míra a intenzita přesvědčení o významu volební účasti vyskytuje zejména mezi vyššími odbornými nebo vedoucími pracovníky v zaměstnaneckém poměru, mezi nižšími odbornými pracovníky nebo podnikateli, ale také mezi důchodci. Naopak skepsi vůči důležitosti zapojení lidí do hlasování v červnových volbách do PS ve zvýšené míře vyjadřovali nezaměstnaní, lidé pracující v dělnických profesích a rovněž řadoví úředníci a provozní pracovníci ve službách a obchodu.

Podle volebních stranických preferencí se větší rozdíly objevují obecně mezi skupinou lidí, kteří se kloní k některé z kandidujících stran, a těmi, kdo doposud nejsou rozhodnuti nebo kdo nepreferují žádnou politickou stranu, než mezi stoupenci jednotlivých stran navzájem. I mezi nimi však přeci jen lze najít zřetelné diference zejména z hlediska intenzity přesvědčení o významnosti zapojení lidí do hlasování v nadcházejících volbách, když tato je vyšší v táboře

stoupenců ODS, zatímco relativně nižší se objevuje u dotázaných preferujících Zelené nebo KDU-ČSL.

Graf 2: Význam volební účasti podle sebezařazení na pravolevé škále (%)

Poznámka: Pravolevé politické členění je v šetřeních zjišťováno prostřednictvím jedenáctibodové škály, transformované kategorie uvedené v grafu jsou tvořeny sloučením některých bodů, a to následujícím způsobem: body 1, 2, 3 = „levice“; body 4, 5 = „levý střed“; 6 = „střed“; 7, 8 = „pravý střed“; 9, 10, 11 = „pravice“.

Poměrně zajímavé rozdíly v rozložení odpovědí na danou otázku ohledně důležitosti či nedůležitosti účasti lidí na hlasování se objevily v návaznosti na sebezařazení respondenta na škále levice-pravice (viz graf 2). Šetření ukázalo, že přesvědčení o důležitosti zapojení lidí do hlasování poměrně výrazně zesiluje s posunem od středu k oběma okrajům pravolevé politické škály, přičemž na pravém okraji je tento pocit pouze nepatrně silnější než na jeho levém protipólu. Naopak respondenti hlásící se ke středu politického spektra jsou o důležitosti účasti lidí na hlasování v nadcházejících volbách do PS přesvědčeni v mnohem menší míře a častěji vyjadřují v tomto ohledu skepsi. Než u nich je pak skepse či nerozhodnost v postoji k významu volební účasti ještě výraznější mezi dotázanými, kteří se na pravolevou škálu nedokáží sami zařadit.

Kromě samotného postoje k důležitosti zapojení se lidí do nadcházejících červnových voleb do PS jsme prostřednictvím otevřených otázek² zjišťovali i důvody, které za ním stojí. K nejfrekventovanějším argumentům podporujícím

² Respondenti, kteří uvedli, že účast lidí v červnových volbách je „rozhodně důležitá“ nebo „spíše důležitá“, (N=749) odpovídali na otázku: „Proč myslíte, že je to důležité?“, dotázaní, kteří řekli, že účast lidí je „spíše nedůležitá“ či „rozhodně nedůležitá“, (N=167) dostali otázku: „Proč myslíte, že to není důležité?“

význam volební účasti lidí patřilo to, že jde o příležitost k vyjádření názoru a vůle lidu (28 %) a že to ovlivní další politický vývoj a celkové směřování společnosti (24 %). Necelá pětina (18 %) dotázaných zastávajících názor o důležitosti účasti lidí na volbách jako svůj důvod uvedla to, aby nevyhrála některá konkrétní strana, jíž by podle jejich mínění nahrávala nízká volební účast, 18 % s vysokou volební účastí spojuje naděje na změnu současné politické situace, ukončení zmatků a nepořádků a lepší vládu, 9 % chápe volební účast jako občanskou povinnost nebo přirozené využití demokratického práva svobodně hlasovat.³ Respondenti, kteří zapojení lidí do hlasování v první otázce označili za nedůležité, svůj postoj odůvodňovali vesměs despektem k možnosti podstatných změn v politice či ve společnosti bez ohledu na to, kdo volby vyhraje, nebo tvrzením, že jejich vlastní hlas nemůže nic změnit na celkovém výsledku voleb.

---

³ Dopočet do 100 % tvoří jiné, méně četné odpovědi.